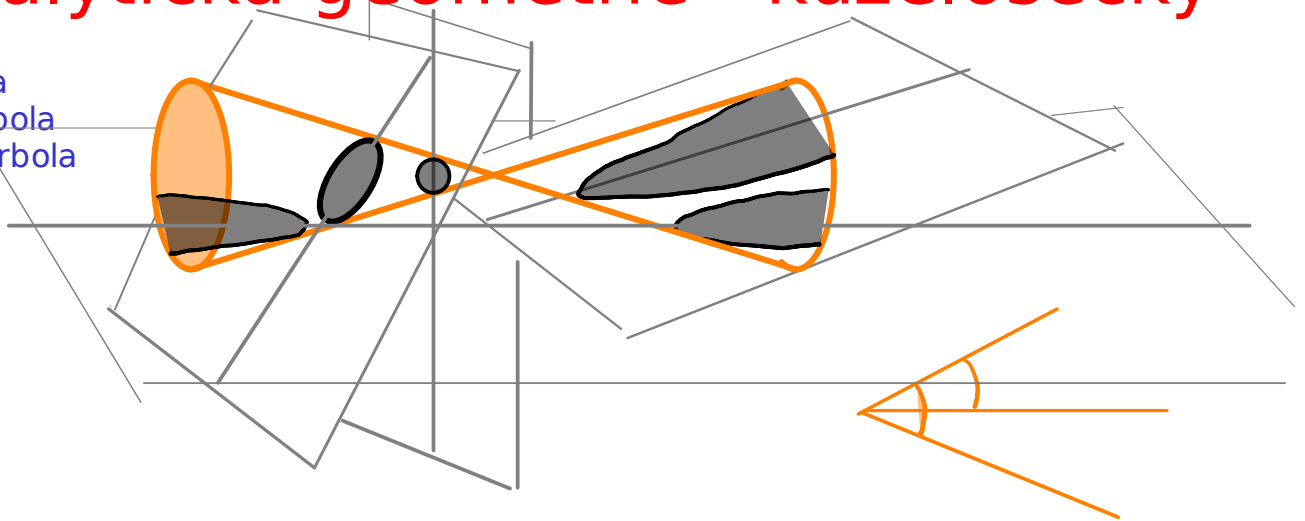

záznam je výjimečně bez revize a neupravený, upravím až se k tomu dostanu, časem aktualizujte.

Analytická geometrie - kuželosečky

- * elipsa
- * parabola
- * hyperbola

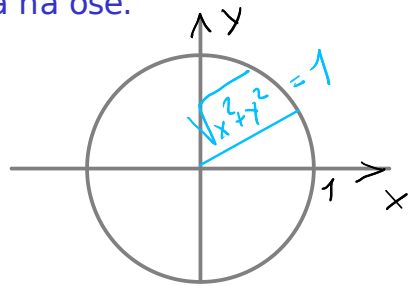
Společná rovnice pro kružnici, elipsu a hyperbolu

$$\left(\frac{x}{a}\right)^2 \pm \left(\frac{y}{b}\right)^2 = 1$$

Dělení koeficienty a a b představuje změnu měřítka na ose.

$$\tilde{x}^2 + \tilde{y}^2 = 1$$

jednotková kružnice se středem v počátku

Případ $a = b = R$

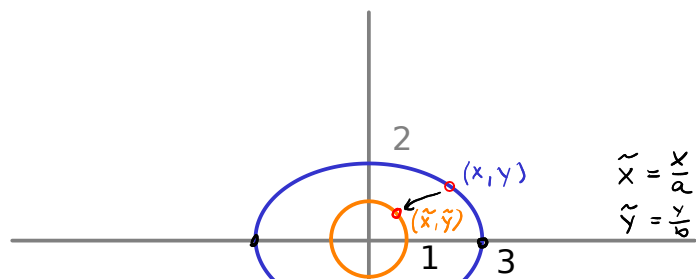
$$x^2 + y^2 = R^2$$

kružnice se středem v počátku o poloměru R

Případ různých a a b, znaménko +:

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$$

$$\tilde{x}^2 + \tilde{y}^2 = 1$$

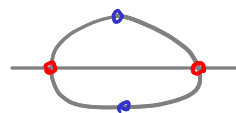
Ilustrace některých bodů:

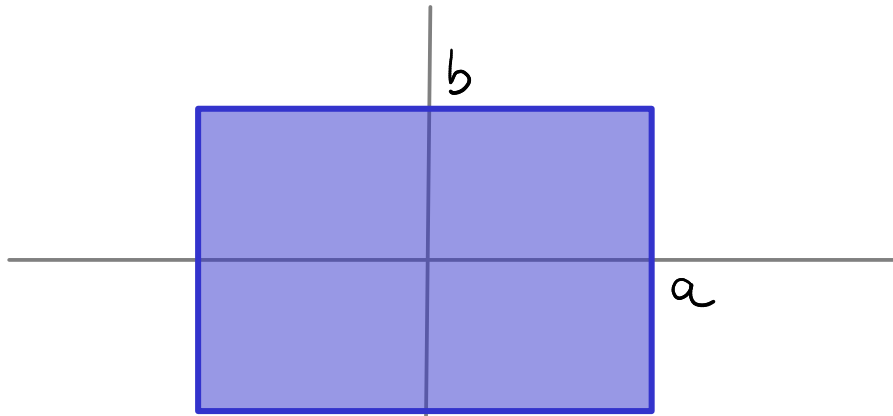
• $y = 0$:

$$\frac{x^2}{a^2} = 1 \rightarrow x^2 = a^2 \rightarrow x = \pm a$$

• $x = 0$

$$\frac{y^2}{b^2} = 1 \rightarrow y = \pm b$$

Rěšení $\left(\frac{x}{a}\right)^2 + \left(\frac{y}{b}\right)^2$ jsou uvnitř $\frac{2a}{2a} \times \frac{2b}{2b}$

$$\left(\frac{x}{a}\right)^2 + \left(\frac{y_0}{b}\right)^2 = 1$$

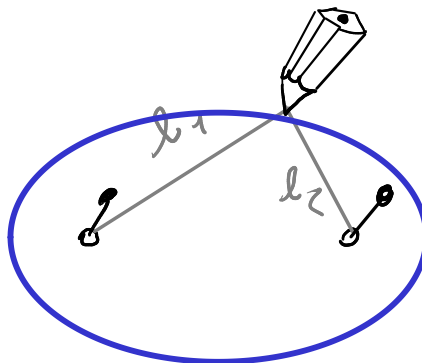
y_0 malé

$$x = a \sqrt{\underbrace{1 - \frac{y_0^2}{b^2}}_{< 1}} < a$$

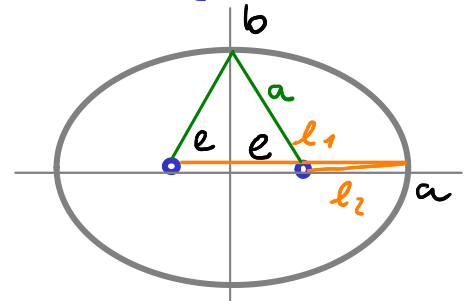
a, b velká a malá poloosa elipsy

Analytická definice elipsy se středem v počátku v základní poloze: $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$

"Neanalytická" definice elipsy: Elipsa je množina bodů, která má stejný součet vzdáleností od dvou pevně zadaných bodů. Tyto body se nazývají ohniska.

$$l_1 + l_2 = \text{konst.}$$

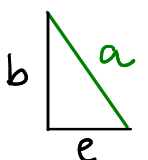
$e \dots$ excentricita

$$l_1 + l_2 = (a + e) + (a - e) = 2a$$

$$l_1 = l_2 = 2l = 2a$$

$$a^2 = b^2 + e^2$$

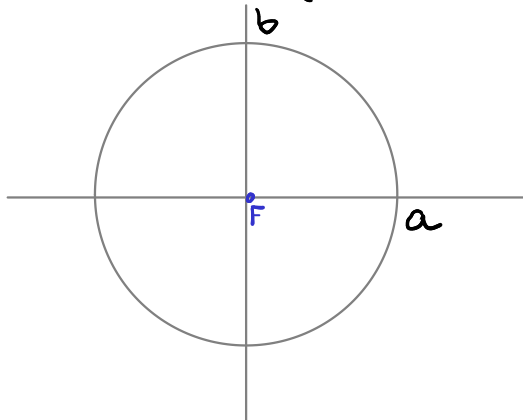
$$e = \sqrt{a^2 - b^2}$$

Planeta:
 perihelium: $a - e$
 afelium: $a + e$
 střední vzdálenost: $r_s = a$

Země má excentricitu zhruba $\epsilon = \frac{e}{a} = \frac{1}{60}$ ϵ ... numerická excentricita

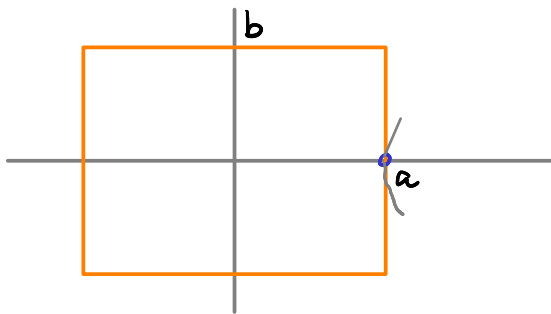
Lze ukázat $\frac{a-b}{a} = \frac{1}{a}(a - \sqrt{a^2 - b^2}) = 1 - \sqrt{1 - \frac{b^2}{a^2}} = \frac{1}{2}\left(\frac{b}{a}\right)^2 = \frac{\epsilon^2}{2} = \frac{1}{7200}$
 $\approx 1 - \frac{1}{2}\frac{b^2}{a^2}$

Hyperboly:

$$\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$$

Lze podobně ukázat, že všechna řešení budou vně obdélníka $\langle -a, a \rangle \times \langle -b, b \rangle$:

$$\frac{x^2}{a^2} - 0 = 1$$

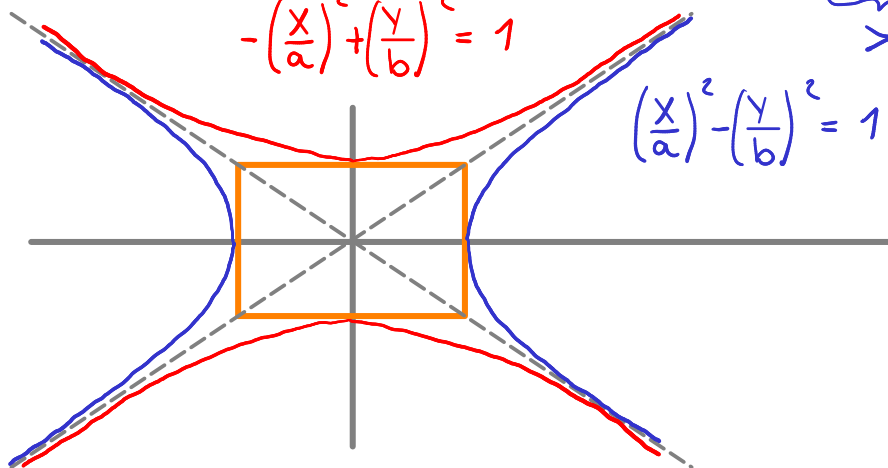
$$\frac{x^2}{a^2} - \frac{y_0^2}{b^2} = 1$$

$$\frac{x^2}{a^2} = 1 + \frac{y_0^2}{b^2} > 1$$

y_0 „malé“
 ve smyslu $y \ll b$
 x je $> a$

$$-\left(\frac{x}{a}\right)^2 + \left(\frac{y}{b}\right)^2 = 1$$

$$\left(\frac{x}{a}\right)^2 - \left(\frac{y}{b}\right)^2 = 1$$

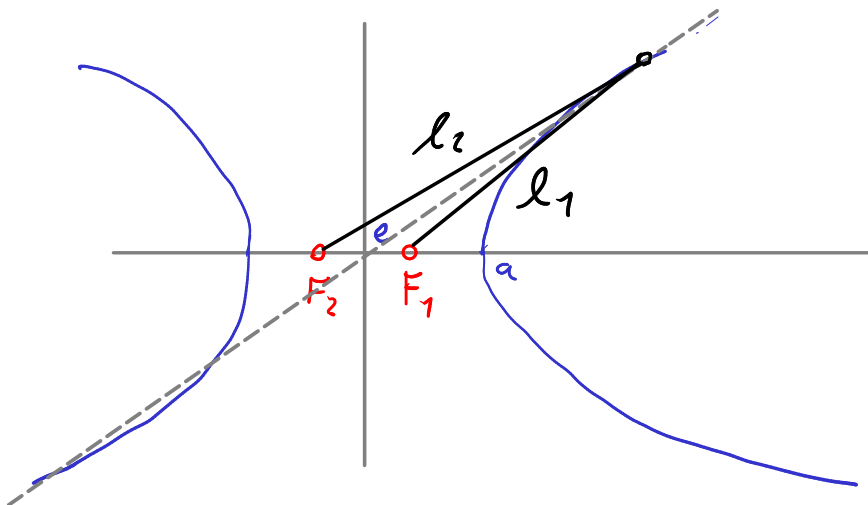
Směrnice asymptot jsou $\pm \frac{b}{a}$

Ukážeme, že když $x \gg a$ a $y \gg b$, že řešením budou šedé čáry na obrázku, nazývané asymptoty.

$$\underbrace{\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2}}_{\gg 1} \approx 0 \rightarrow \left(\frac{x}{a}\right)^2 = \left(\frac{y}{b}\right)^2 \quad | \sqrt{} \rightarrow \frac{x}{a} = \pm \frac{y}{b} \rightarrow \underbrace{bx \pm ay = 0}$$

speciální případ přímek procházejících počátkem

"Neanalytická" definice hyperboly: Hyperbola je množina bodů, která má konstantní rozdíl vzdáleností od dvou pevně zadaných bodů nazývaných ohnisky.

$$l_2 - l_1 = \text{konst.}$$

Kuželosečky s posunutým středem:

Příklad: Kružnice se středem $S = (2, 3)$ a poloměrem 5:

$$\underbrace{(x-2)}_{\tilde{x}}^2 + \underbrace{(y-3)}_{\tilde{y}}^2 = 5^2$$

Obecně:

$$(x - s_x)^2 + (y - s_y)^2 = R^2$$

Elipsa:

$$\left(\frac{x - s_x}{a}\right)^2 + \left(\frac{y - s_y}{b}\right)^2 = 1$$

